

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

1. Nazwa

Pałac "Sokoła"

2. Czas powstania/uwagi

1867 r., przebudowany w 1926 r.

3. Miejscowość

Pruszków

8. Fotografie

4. Adres

Ulica: Tadeusza
Kościuszki

Nr: 41

5. Przynależność administracyjna

Województwo: mazowieckie

Powiat: pruszkowski

Gmina: Pruszków

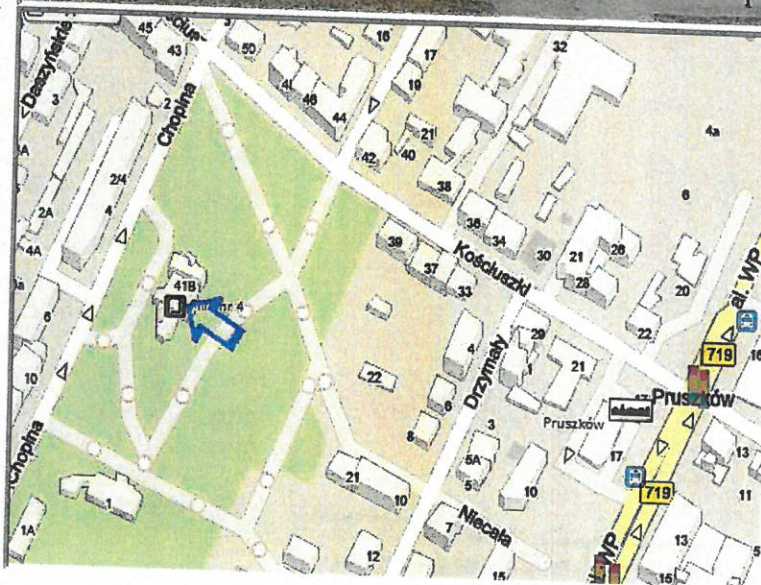
6. Forma ochrony

Data wpisu do rejestru

04.01.2006

Nr rejestru:

A - 644

8. Historia, opis, wartości

Pałac wraz z otaczającym parkiem wzniesiony został w 1867 r. jako wiejska rezydencja dla Ignacego Więckowskiego. Kolejnymi właścicielami byli Aleksander Stępiński, następnie hrabia Ksawery Pusławski i w końcu Stowarzyszenie Księży Emerytów. Od tych ostatnich w 1925 r. zrujnowany obiekt wraz z parkiem wydzierżawiło Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” skąd przyjęta została ogólnie funkcjonująca nazwa budynku, którego gruntowny remont przeprowadzono w 1926 r. Pałacyk pełnił wówczas funkcję otwartego dla mieszkańców domu kultury i klubu sportowego. Istniała w nim świetlica z czytelnią, sala gimnastyczna. W otaczającym parku urządzono zaś stadion lekkoatletyczny, boiska, korty i strzelnicę. Od 1927 r. w budynku istniało kino Znicz.

Budynek murowany, tynkowany zaprojektowany w eklektycznej, neorenesansowej stylistyce o nieregularnym planie i malowniczej, zasadniczo dwukondygnacyjnej bryle zróżnicowanej uskokowymi ryzalitami, tarasami i aneksami. Całość nakrywa wielospadowa forma zadaszenia o blaszanym poszyciu. Dominantą pałacu jest centralnie usytuowana od strony pn.-wsch. czworoboczna wieża zegarowa, o fazowanych narożach, balkonie widokowym obiegającym ją dookoła i namiotowym hełmie. Wieży zach. odpowiada znacznie niższa, cylindryczna wieżyczka wzniesiona w pd.-zach. narożniku o niskim zadaszeniu. Bogaty wystrój elewacji inspirowany formami architektury renesansu włoskiego składa się z profilowanych opraw okiennych wyposażonych w poziome naczółki, par arkadowo zamkniętych okien lub blend rozdzielonych tokańskimi pilastrami. Ryzalitu w elewacji zach. spięte są kolumnową galerią (kolumny jońskie) zwieńczoną tarasem o tralkowej balustradzie. Analogiczną balustradę uzyskały również tarasy parterowego ryzalitu od pd. oraz tarasu w elewacji pn.-wsch. krytego dodatkowo pulpitowym zadaszeniem wspartym na słupkach wyposażonych w ażurowe, ozdobne wsporniki. Dekorację pałacyku uzupełniają pasowe układy boniowania, prostokątne płyciny i profilowane gzymsy z belkowaniem. Nieco wyższa, wieżowa elewacja pn.-wsch. zwieńczona jest pełnym belkowaniem z balustradową attyką. Ryzalitu od strony elewacji wsch. i zach. posiadają zamknięcia w postaci trójkątnych szczytów.

Pierwotnie pałacyk otaczał park krajobrazowy, który uległ licznym zmianom i nie posiada obecnie wartości zabytkowych, traktowany jako otoczenie obiektu zabytkowego.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Bardzo dobry

10. Wykonanie karty

Autor

Piotr Najmajer

Data i podpis

2022

11. Zatwierdzenie karty (podpis
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)